

NYELVTUDOMÁNYI ÉRTEKEZÉSEK

174. sz.

**A MŰFAJISÁG FUNKCIONÁLIS
PRAGMATIKAI VIZSGÁLATA
RECEPTES ÉS KÖNYVÉRTÉKELO
WEBOLDALAKON**

ÍRTA

BALLAGÓ JÚLIA

AKADÉMIAI KIADÓ

TARTALOM

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	7
BEVEZETÉS	9
1. KIINDULÓPONTOK	9
1.1. A monográfia témája és célkitűzése	10
1.2. A műfajiság empirikus kutatásának elméleti és módszertani kiindulópontja	11
1.2.1. A műfaj a funkcionális kognitív pragmatika nézőpontjából	15
1.2.2. Műfajiság a receptes és a könyvértékelő weboldalakon	17
1.2.3. A műfajiság empirikus vizsgálatának nézőpontjai: kérdések, adatok, módszerek	19

I. RÉSZ

A receptes és a könyvértékelő weboldalak diszkurzív hálózata

2. A TEMATIKUS WEBOLDAL	25
2.1. A tematikus weboldal mint számítógép közvetítette diszkurzustípus	26
2.2. A tematikus weboldal mint hálózat	27
2.3. A tematikus weboldal mint közös figyelmi jelenet	29
2.4. A paratextusok mint reflexív kontextualizáló hálózatrészek	35
2.5. A tematikus weboldalakkal kapcsolatos elméleti meglátások összegzése ...	40
2.6. Kutatási kérdések: a paratextusok szerepe a diszkurzív hálózat kialakításában	41
3. A PARATEXTUSOK SZEREPÉT VIZSGÁLÓ EMPIRIKUS KUTATÁS ANYAGA ÉS MÓDSZERE	42
3.1. A nyelvi anyag	42
3.2. A módszertan	44

4. A TEMATIKUS WEBOLDALAK PARATEXTUSAINAK ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA.....	49
4.1. A paratextusok fő kategóriái.....	50
4.2. A paratextusok fő kategóriáinak bemutatása kvantitatív adatokkal.....	52
5. A TEMATIKUS WEBOLDALAK PARATEXTUSAINAK RÉSZLETEZŐ BEMUTATÁSA.....	55
5.1. Az alapvető diszkurzív struktúrát létrehozó orientációs paratextusok.....	56
5.1.1. Az alkalmazásba vett szimbolizációs lehetőségek.....	59
5.1.2. A figyelemirányítási művelet célpontja.....	62
5.1.3. A kontextualizáló művelet résztvevői.....	65
5.2. A megnyilatkozásokat közvetlenül beágyazó paratextusok.....	67
5.2.1. A beágyazott megnyilatkozásokat strukturáló paratextusok.....	68
5.2.1.1. Az alkalmazásba vett szimbolizációs lehetőségek.....	70
5.2.1.2. A figyelemirányítási művelet célpontja.....	71
5.2.1.3. A kontextualizáló művelet résztvevői.....	73
5.2.2. A beágyazott megnyilatkozások paratextusai.....	74
5.2.2.1. Az alkalmazásba vett szimbolizációs lehetőségek.....	77
5.2.2.2. A figyelemirányítási művelet célpontja.....	81
5.2.2.3. A kontextualizáló művelet résztvevői.....	85
5.3. A metadiszkurzív paratextusok.....	86
5.3.1. Az alkalmazásba vett szimbolizációs lehetőségek.....	89
5.3.2. A figyelemirányítási művelet célpontja.....	92
5.3.3. A kontextualizáló művelet résztvevői.....	95
6. KÖVETKEZTETÉSEK.....	98

II. RÉSZ

A receptek és a könyvértékelések műfajisága

7. A RECEPT ÉS AZ ÉTELRECEPT, VALAMINT AZ ÉRTÉKELES ÉS A KÖNYVÉRTÉKELES.....	101
7.1. Az ételrecept műfajának specifikumai.....	105
7.2. A könyvértékelés műfajának specifikumai.....	106
8. A RECEPT ÉS AZ ÉRTÉKELES MŰFAJI KODIFIKÁCIÓJA A TEMATIKUS WEBOLDALAKON.....	107
8.1. A recept diszkurzív sémája a metadiszkurzív weblapok alapján.....	109
8.2. Az értékelés diszkurzív sémája a metadiszkurzív weblapok alapján.....	113

9. A MŰFAJISÁG EMPIRIKUS KUTATÁSÁNAK ELMÉLETI SZEMPONTJAI ÉS MÓDSZEREI	117
9.1. Kutatási szempontok a diszkurzív sémák működésének pragmatikai vizsgálatában.	118
9.2. Az empirikus kutatás kérdésfeltevései	121
9.3. A kvalitatív vizsgálatok nyelvi anyaga és módszerei	122
9.3.1. Nem a kutató által előhívott adatok és a kapcsolódó módszertani lehetőségek.	123
9.3.2. A kutató által előhívott adatok és a kapcsolódó módszertani lehetőségek.	125
9.3.3. A szoftveres kvalitatív elemzés módszertana és szempontrendszer	129
10. A DISZKURZÍV SZERKEZET SZEREPE A RECEPTEK ÉS A KÖNYVÉRTÉKELÉSEK MŰFAJISÁGÁBAN	137
10.1. A diszkurzív szerveződés mezoszintje	137
10.2. A receptek szerkezeti felépítése	140
10.2.1. A receptes weboldalak vizsgálatának eredményei.	142
10.2.2. A kísérleti receptek vizsgálatának eredményei	150
10.3. A könyvértékelések szerkezeti felépítése	155
10.3.1. A könyvértékelő weboldalak vizsgálatának eredményei.	157
10.3.1.1. Az amatőr könyvértékelések diszkurzív szerkezete	160
10.3.1.2. A professzionális kritikák diszkurzív szerkezete	164
10.3.2. A kísérleti értékelések vizsgálatának eredményei	170
10.4. Következtetések	173
11. A BESZÉDAKTUSOK DISZKURZÍV MINTÁZATAINAK SZEREPE A RECEPTEK ÉS A KÖNYVÉRTÉKELÉSEK MŰFAJISÁGÁBAN	174
11.1. A mondatokkal megvalósított kommunikatív cselekvések és a műfaj	175
11.2. A beszédaktusok diszkurzív mintázatai a receptekben	177
11.2.1. A receptes weboldalak vizsgálatának eredményei.	178
11.2.2. A kísérleti receptek vizsgálatának eredményei	186
11.3. A beszédaktusok diszkurzív mintázatai a könyvértékelésekben.	189
11.3.1. A könyvértékelő weboldalak vizsgálatának eredményei	190
11.3.2. A kísérleti értékelések vizsgálatának eredményei	192
11.4. Következtetések	194
12. A KONSTRUÁLÁS SZEMÉLYESSÉGÉNEK ÉS SZEMÉLYTELENSÉGÉNEK SZEREPE A RECEPTEK ÉS A KÖNYVÉRTÉKELÉSEK MŰFAJISÁGÁBAN	195
12.1. A perszonális és az imperszonális konstruálás	196
12.2. Perszonális konstruálás a receptekben	200
12.2.1. A receptes weboldalak vizsgálatának eredményei.	201

12.2.2. A kísérleti receptek vizsgálatának eredményei	210
12.3. Perszonális konstruálás a könyvértékelésekben	214
12.3.1. A könyvértékelő weboldalak vizsgálatának eredményei	215
12.3.1.1. Perszonális konstruálás az amatőr könyvértékelésekben	215
12.3.1.2. Perszonális konstruálás a professzionális kritikákban ...	221
12.3.2. A kísérleti értékelések vizsgálatának eredményei	227
12.4. Következtetések	231
ÖSSZEFOGLALÁS	233
IRODALOM	237
FÜGGELÉK	249